

D E C R E T

**cu privire la Programul măsurilor de protecție socială
a populației puțin asigurate**

nr.233 din 16.08.96

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.58/587 din 05.09.1996

* * *

În scopul asigurării drepturilor constituționale ale categoriilor puțin asigurate ale populației la ocrotirea sănătății, la muncă și protecția muncii, la asistență și protecție socială,
Președintele Republicii Moldova **decretează:**

Art.1. - Se aprobă Programul măsurilor de protecție socială a populației puțin asigurate (se anexează).

Art.2. - Guvernul:

va asigura realizarea în termenele stabilite a măsurilor preconizate în Program;
va stabili sursele financiare bugetare și extrabugetare necesare pentru realizarea Programului;
va elabora și va prezenta spre examinare Parlamentului proiectele de legi și propunerile de modificare a legislației în vigoare, necesare îndeplinirii măsurilor prevăzute în Program.

Art.3. - Prezentul Decret intră în vigoare la data publicării.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Mircea SNEGUR

Chișinău, 16 august 1996.

Nr.233.

ANEXĂ
la Decretul Președintelui
Republicii Moldova
nr.233 din 16 august 1996

**PROGRAMUL MĂSURILOR
de protecție socială a populației puțin asigurate**

Protecția socială este o parte componentă a securității sociale și presupune ajutorarea acelor pături ale populației, care nu pot să-și asigure de sine stătător existența și activitatea: familiile cu mulți copii și cele incomplete, copiii, invalizii, pensionarii.

Perioada de tranziție la economia de piață în Republica Moldova se caracterizează prin manifestarea unor fenomene sociale cum ar fi: șomajul, falimentul economic, inflația, deficitul bugetar etc. Toate acestea afectează serios populația și, în special, păturile socialmente vulnerabile: familiile cu mulți copii și incomplete, tineretul neangajat, copiii din familiile dificile, invalizii, pensionarii, bătrânii singuri ș.a.

Se află în creștere numărul șomerilor. Astfel, în anul 1993 statut de șomer aveau 14,1 mii persoane, în 1994 - 20,6 mii, în 1995 - 25,0 mii. Pe parcursul anului 1995 la oficiile forței de muncă din

republică s-au adresat pentru a fi angajate în câmpul muncii 45,3 mii de persoane, inclusiv 24,8 mii femei sau 54,7 la sută. Au fost angajate însă doar 16,5 mii persoane, inclusiv 7,1 mii femei sau 28,6 la sută din numărul solicitanților.

Paralel cu șomajul evident, o amploare tot mai largă capătă șomajul latent. Multe întreprinderi nu funcționează și muncitorii sînt obligați să plece în concedii forțate pe termen lung, nefiind remunerați timp de mai multe luni. Conform datelor statistice, șomajul latent afectează în prezent 200-300 mii persoane.

Șomajul este un fenomen caracteristic pentru toate țările lumii. Aceasta implică nu numai pierderea locului de muncă, dar și micșorarea veniturilor. Spre deosebire de Occident, unde în afară de salarii, oamenii au venituri de la proprietate (profit, dividende, rentă ș.a.), în Moldova salariul rămîne a fi în 60 din 100 de cazuri sursa principală de existență a familiei. Deci șomajul în Moldova are nu numai consecințe materiale și morale negative, ci constituie, de fapt, o serioasă problemă socială - cea a supraviețuirii.

Conform datelor oficiale, salariul mediu pentru luna iunie 1996 al unui angajat din economia națională a constituit doar 43,2 la sută din bugetul de consum, fiind de numai 186,9 lei.

Conform estimărilor statistice 70% din populația republicii în anul 1995 dispunea de un venit mediu lunar pentru o persoană sub nivelul salariului mediu.

În afară de aceasta, pierderea locului de muncă și a salariului duce la agravarea situației criminogene. Conform statisticii, fiecare a treia persoană condamnată pentru comiterea unei infracțiuni nu era angajată în câmpul muncii sau în procesul de învățămînt.

Problema situației economice a pensionarilor în perioada de tranziție este mai mult decît dramatică. În 1995 în Moldova erau 749 mii beneficiari de pensii. Pentru majoritatea absolută a acestei categorii de populație pensia și indemnizația constituie unica sursă de existență. Ele s-au majorat în ultimii ani, dar rămîn a fi, totuși, mult prea modeste: de la 50,0 lei pînă la 132,7 lei lunar, acoperind doar 11,6% - 30,7% din bugetul minim de consum (432,4 lei lunar pentru luna iunie 1996). Mai mult decît atît, pensiile și indemnizațiile sînt plătite beneficiarilor cu o întîrziere de 3 luni și mai mult, ceea ce duce la agravarea situației lor materiale și așa deplorabile.

Alocațiile de stat pentru copii, ajutorul de șomaj, pensiile, indemnizațiile etc. nu asigură un nivel de trai cît de cît decent. Din cauza insuficienței mijloacelor financiare alocațiile și indemnizațiile prevăzute deseori nu se plătesc sau se plătesc cu mari întîrzieri. Ajutor de șomaj primesc numai 30% din șomerii înregistrați.

Avînd în vedere cele expuse mai sus este necesar de a realiza următoarele acțiuni:

Nr.	Denumirea acțiunilor	Termenul de realizare	Executori
I. Problemele mamei și copilului			
1.	Exercitarea controlului asupra asigurării finanțării prioritare a programelor de ocrotire a mamei și copilului	permanent	Guvernul, ministerele, departamentele, Organele administrației publice locale
2.	Crearea în baza unei tabere de odihnă a Centrului Național al Copilului cu regim anual de funcționare	1996-1998	Ministerul Învățămîntului, Ministerul Sănătății
3.	Asigurarea asistenței medicale gratuite a copiilor și femeilor gravide	permanent	Ministerul Sănătății
4.	Asigurarea examinării și tratamentului prioritar al copiilor și femeilor gravide în cele mai prestigioase instituții medicale din republică	permanent	Ministerul Sănătății, Organele administrației publice locale
5.	Acordarea unei subvenții de stat pentru femeile gravide care s-au înregistrat la instituția medicală pînă la 12 săptămîni de graviditate și au îndeplinit necondiționat, pînă la nașterea copilului, indicațiile medicilor	1996-2000	Ministerul Finanțelor
6.	Acordarea concediului prenatal fără plată, cu păstrarea stagiului și locului de muncă, pentru femeile gravide, indiferent de termenul sarcinii, la dorința acestora și la propunerea medicului curant	începînd cu 1996	Ministerele și departamentele de resort, Organele administrației publice locale

7.	Examinarea medicală a tuturor nou-născuților în maternități privind maladiile ereditare	1997-1998	Ministerul Sănătății
8.	Asigurarea tratamentului gratuit în condiții de ambulator pentru copiii în vîrstă de pînă la 3 ani, copiii invalizi pînă la vîrsta de 18 ani, copiii cu maladii cronice grave și femeile gravide în localitățile urbane și rurale	începînd cu 1997	Ministerul Sănătății
9.	Organizarea instituțiilor de educație și învățămînt specializate de tip sanatorial: asigurarea condițiilor necesare pentru reabilitarea gratuită a copiilor bolnavi	1996-1998	Ministerul Sănătății, Ministerul Învățămîntului, Ministerul Finanțelor, Organele administrației publice locale
10.	Crearea în municipiul Chișinău a unei instituții preșcolare pentru copiii cu deficiențe locomotorii	1996-1998	Ministerul Sănătății, Ministerul Învățămîntului, Ministerul Finanțelor
11.	Organizarea odihnei de vară a copiilor orfani și rămași fără îngrijire părintească	permanent	Ministerul Învățămîntului
12.	Acordarea, la absolvirea instituției de învățămînt, a unei compensații bănești în cuantum de 10 salarii minime pentru procurarea îmbrăcămintei și încălțămintei - copiilor orfani și copiilor fără tutela părintească	permanent	Ministerul Finanțelor, Ministerul Învățămîntului
13.	Conducătorii de unități economice și instituții bugetare să prevadă la întocmirea contractelor colective de muncă stabilirea pentru familiile persoanelor angajate, care au copii pînă la vîrsta de 14 ani, a unei zile de muncă cu program redus, sau o zi liberă în lună cu remunerarea deplină suplimentar la zilele de odihnă	permanent	Ministerele și departamentele, Organele administrației publice locale
14.	În procesul de elaborare a Bugetului de Stat pentru a. 1997 să fie prevăzute mijloace financiare pentru asigurarea cu compensații nominative lunare a familiilor cu mulți copii în următoarea proporție:	permanent	Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei
	- pentru un copil de vîrstă preșcolară indemnizație în mărime de 2 salarii minime;	1997-2000	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor
	- pentru un copil de vîrstă școlară (gimnaziu, liceu etc.)		
	- în mărime de 3 salarii minime		
15.	Organizarea prioritara a odihnei recuperatorii și tratamentului balneo-sanatorial pentru mame și copii	permanent anual	Guvernul, Fondul Social, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Economiei
16.	Acordarea concediilor parțial remunerate mamelor ce îngrijesc copii în vîrstă de pînă la 3 ani și fără menținerea salariului - pînă la vîrsta copilului de 6 ani	1997-2000	Guvernul, Fondul Social, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
17.	Acordarea de asistență medicală recuperatorie copiilor de vîrstă școlară și preșcolară, care au avut operații pe inimă, Vadul lui Vodă	permanent	Guvernul, Fondul Social, Federația Generală a Sindicatelor
18.	Asigurarea activității în perioada de iarnă a instituțiilor școlare. Organele administrării publice locale vor asigura școlile cu cele necesare pînă la începerea perioadei de încălzire	permanent	Organele administrației publice locale, Ministerul Finanțelor
19.	Luarea unor măsuri urgente de combatere a vagabondajului, în special printre copiii minori rămași fără tutelă	permanent	Ministerul Afacerilor Interne, Organele administrației publice locale
II. Problemele tineretului			
1.	Luarea unor măsuri urgente pentru protecția socială a studenților și îmbunătățirea bazei materiale a căminelor studențești	1996-1997	Guvernul, Ministerul Învățămîntului, ministerele și departamentele

2.	Majorarea numărului burselor de merit pentru cei mai buni studenți de la instituțiile de învățământ superior suplimentar la cele existente	1996	Ministerul Învățământului, Ministerul Finanțelor
3.	Asigurarea cu locuri de muncă a absolvenților instituțiilor de învățământ, potrivit calității pregătirii profesionale obținute	permanent	Ministerul Economiei, Ministerul Învățământului
4.	Reluarea, în scopul asigurării cu locuri de muncă a tineretului studios în perioada de vară, a practicii de organizare a detașamentelor de construcție a școlilor, spitalelor și altor obiective de menire socială	permanent	Ministerul Învățământului, Organele administrației publice locale
5.	Acordarea creditelor cu destinație specială pe termen lung cu dobândă redusă familiilor tinere pentru construcția spațiului locativ și procurarea obiectelor de primă necesitate	1996-2000	Guvernul, Ministerul Finanțelor, Banca Națională
6.	Stabilirea de indemnizații sociale pentru mamele-studente pentru întreținerea copilului în aceeași mărime ca și mamelor angajate în câmpul muncii	1997	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor
7.	Permiterea frecvenței libere a cursurilor pentru mamele-studente cu copii mici	1997	Ministerul Învățământului
8.	Acordarea priorității a creditelor în scopul susținerii tineretului în activitatea de antreprenariat	1997-2000	Guvernul, Ministerul Finanțelor
9.	Modificarea legislației în vigoare în scopul asigurării securității activității de antreprenariat a tinerilor întreprinzători, a condițiilor și garanțiilor necesare din partea statului	1997-2000	Guvernul
III. Problemele pensionarilor			
<i>[Pct. 1-4 abrogate prin Decretul Preș. N 1520-II din 15.06.2000, în vigoare 22.06.2000]</i>			
5.	Crearea, în scopul asigurării tratamentului gratuit al oamenilor în etate unei secții de geriatrie în cadrul spitalelor din localitățile urbane și rurale	1997-2000	Guvernul, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Organele administrării publice locale
6.	Reexaminarea modului de calculare și stabilire a pensiilor, adoptat în a. 1993, și elaborarea unei noi metodologii de calculare a pensiei în corelație cu bugetul minim de consum	1996	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
7.	Indexarea, potrivit legislației în vigoare, a veniturilor pensionarilor	permanent	Guvernul, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
8.	Achitarea în termenele stabilite a pensiilor și indemnizațiilor. În acest scop să fie modificată legislația în vigoare, care să prevadă măsuri concrete pentru neachitarea lor la timp și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate	1996	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Procuratura
9.	Crearea fondurilor de rezervă în scopul asigurării gratuite a pensionarilor cu produse alimentare de sărbătorile de Paști, Crăciun, Anul Nou	permanent	Organele administrației publice locale
10.	Crearea în teritoriu a unor secții de achiziții și aprovizionare cu produse alimentare la preț redus pentru categoriile de populație puțin asigurate	1996	Departamentul comerțului, Organele administrației publice locale
IV. Problemele invalizilor			
<i>[Pct. 1 abrogat prin Decretul Preș. N 1520-II din 15.06.2000]</i>			
2.	Asigurarea cu spațiu locativ de stat a păturilor puțin asigurate ale populației (invalizilor participanți la război și persoanelor egale în drepturi cu aceste categorii de cetățeni, persoanelor ce au avut de suferit de pe urma calamităților naturale, refugiaților etc.), precum și a	1996-2000	Guvernul, Organele administrației publice locale

	altor categorii incluse în listele de repartizare a locuințelor potrivit situației de la 1.01.96 în conformitate cu legislația în vigoare		
3.	Perfecționarea metodologiei de indexare a depunerilor bănești la instituțiile Băncii de Economii a Moldovei pentru invalizi, indiferent de vîrstă, care au avut sumele depuse pînă la 1.01.92. Prima mie din suma depusă să fie indexată în raport de 1:1	începînd cu 1997	Guvernul, Ministerul Finanțelor
<i>[Pct.4 abrogat prin Decretul Preș. N 1520-II din 15.06.2000]</i>			
5.	Organizarea în teritoriu a unor secții speciale pentru asigurarea invalizilor cu produse alimentare la preț redus	1996-2000	Departamentul comerțului, Organele administrației publice locale
6.	Alocarea surselor necesare, prevăzute în bugetul de stat, pentru finisarea Centrului de reabilitare a invalizilor orbi și surdomuți	1996-1997	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
7.	Deschiderea unei școli medii pentru invalizii orbi în baza unei grădinițe de copii	1997-2000	Guvernul, Ministerul Învățămîntului, Ministerul Finanțelor
8.	Asigurarea prioritară cu locuri de muncă a invalizilor apți de muncă	1997-2000	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
9.	Organizarea semestrială a examenelor medicale pentru invalizi	anual	Ministerul Sănătății
10.	Crearea unui centru sportiv și reabilitare medicală pentru toate categoriile de invalizi	1997-2000	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
11.	Atribuirea unui sediu permanent pentru Societatea Republicană a Invalizilor	1996	Primăria municipiului Chișinău
12.	Stabilirea unor înlesniri fiscale intru agenții economici care creează condiții corespunzătoare de muncă pentru invalizi	1997-2000	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor
V. Problemele salariaților			
1.	Perfecționarea sistemului existent de salarizare și stabilirea unui nou nivel al salariului corelat cu minimul de existență	1996	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor
2.	Adoptarea Legii "Cu privire la minimul de existență" și la asigurarea cu indemnizații a populației aflate sub acest nivel	1996	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății
3.	Perfecționarea sistemului existent de utilizare a forței de muncă	1996	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
4.	Stabilirea înlesnirilor fiscale pentru agenții economici care creează locuri suplimentare de muncă	1996-1997	Guvernul, ministerele și departamentele, organele administrației publice locale
5.	Acordarea creditelor pe termen lung pentru construcția spațiului locativ	1997-2000	Guvernul
6.	Asigurarea plății salariului în termenele stabilite, modificarea legislației în vigoare, potrivit căreia persoanele vinovate să fie trase la răspundere	1996	Guvernul, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Procuratura
7.	Guvernul va asigura prestarea unui volum minim de servicii medicale gratuite	permanent	Guvernul, Ministerul Sănătății